

شورای سیاستگذاری حوزه های علمیه خاوران

مرکز مدیریت حوزه علمیه خاوران

معاونت پژوهش

مدرسه علمیه تخصصی محدثه (سلام الله عليها)

استان لرستان شهرستان بروجرد

عنوان

بررسی تطبیقی دیدگاه های علامه

حلی (رحمه الله)

و علامه بیاضی (رحمه الله) در مسئله

امامت

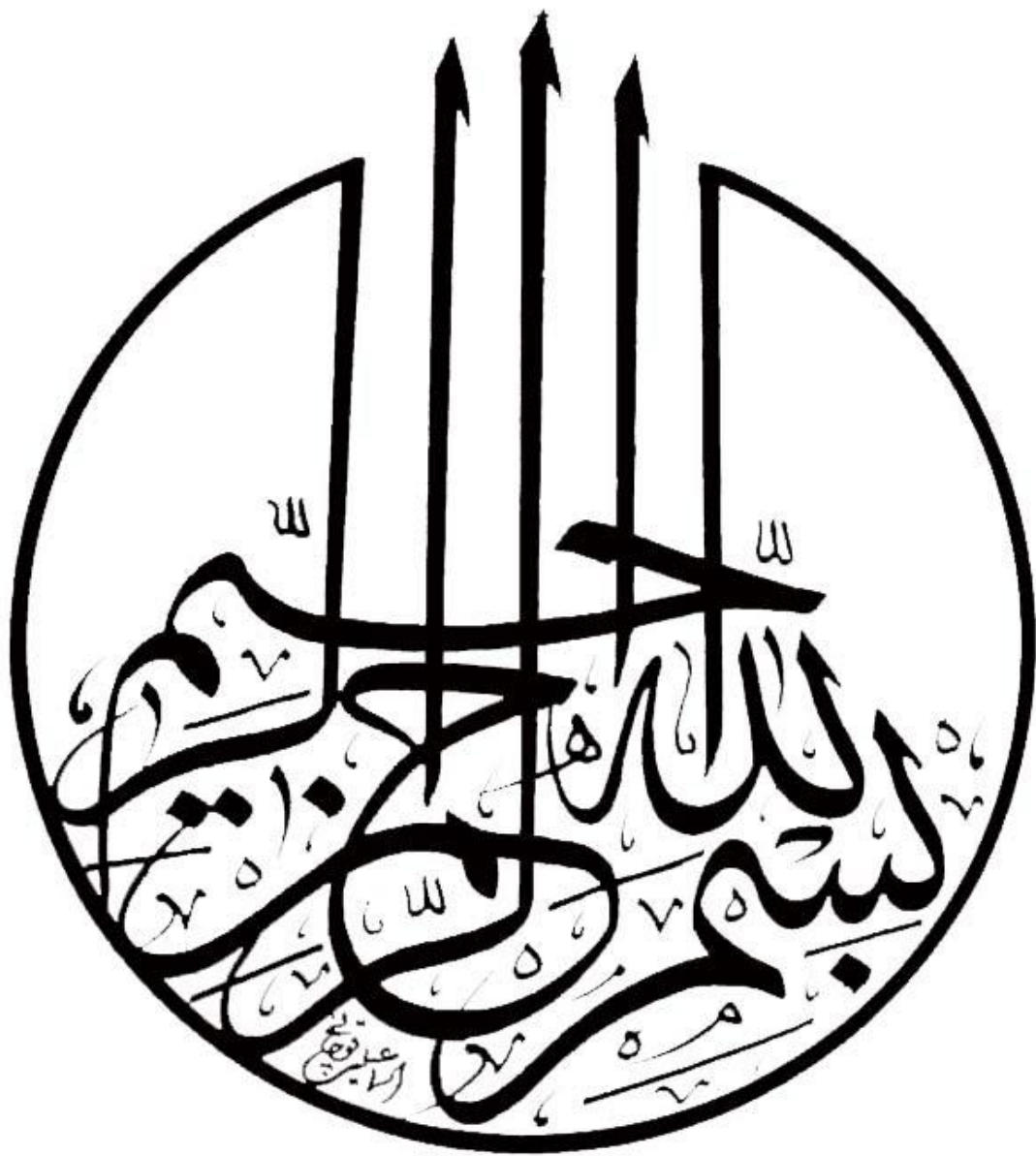
استاد راهنما

حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای حسین فلاحی اصل

نگارنده

معصومه گودرزی

تابستان ۱۴۰۴

صورت جلسه دفاعيه

تحمیدیه

سپاس و ستایش خدای (جل جلاله) را که آثار قدرت او بر چهره روز روشن، تابان است و
انوار حکمت او در دل شب تار، درفشان. سپاس می‌گویم تو را.. که با قدرت بیکرانت،
وجودت مهربان تر از هر چیزی است که آفریده‌ای.. خداوندا تو را حمد می‌گویم که فقط تو
سزاوار حمد بی‌انتهای منی.. تویی که خداییت بی‌حد است و من زبانم محدود و قاصر.. تو را
شاکرم بابت وجودت که آرامش بخش همه قلوبی.. بابت همه ی نعمت های شکر...

تقدیم

به قطب عالم امکان، حضرت صاحب الزمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) امام و مقتدای ما و ناجی عالم بشریت، آنکه جهانی در انتظار عدالت و لطف اوست و پدرم که عالمانه به من آموخت تا چگونه در عرصه زندگی، ایستادگی را تجربه نمایم و مادرم، دریایی بیکران فداکاری و عشق، که وجودم برایش همه رنج بود و وجودش برایم همه مهر؛ و تقدیم به همه عزیزانی که در مدت نگارش این تحقیق بنده را یاری نمودند.

فهرست منابع:

*. قرآن

*. نهج البلاغه

۱- آمدی، سیف الدین، اباکار الافکار، ج ۳، بیروت: دار الکتب العلمیه، ۱۴۲۴ق.

۲- ابن بابویه، محمد بن علی، الخصال، احمد فهری زنجانی، ج ۲، چاپ اول، تهران: علمیه اسلامی، بی تا.

۳- ابن شعبه حرانی، حسن بن علی، رهاورد خرد (ترجمه تحف العقول)، ترجمه پرویز اتابکی، چاپ اول، تهران: نشر و پژوهش فرزاد روز، ۱۳۷۶ش.

۴- ابن فارس، احمد بن فارس، معجم مقاییس اللغه، ج ۱، چاپ اول، بیروت: دار الفکر، ۱۳۵۸ش.

۵- ابن طاووس، علی بن موسی، الطرائف، ترجمه داود الهامی، چاپ دوم، ایران، قم: نوید اسلام، ۱۳۷۴ش.

۶- ابن منظور، محمد بن مکرم، لسان العرب، ج ۱۲، چاپ اول، بیروت: دار صادر، ۱۴۱۴ق.

۷- اربلی، علی بن عیسی، کشف الغمه، مترجم: علی بن حسین، مصحح: ابراهیم میانجی، ج ۳، چاپ سوم، تهران: انتشارات اسلامی، ۱۳۸۲ش.

۸- اردبیلی، مقدس، کتاب حدیقه الشیعه، ج ۱، چاپ سوم، قم: انتشارات انصاریان، ۱۳۸۳ش.

۹- بحرانی، ابن میثم، قواعد المرام فی علم الکلام، ج ۱، قم: مکتبه آیت الله مرعشی، ۱۴۰۶ق.

۱۰- امین، سید محسن، اعیان الشیعه، ج ۵، بیروت: بی نا، ۱۴۰۳ق.

۱۱- بلاذری، احمد بن یحیی، انساب الاشراف، ج ۱، چاپ اول، بیروت: مؤسسه الاعلمی للمطبوعات، ۱۳۹۷ق (عربی).

۱۲- جرجانی، علی بن محمد، التعریفات جرجانی، ج ۱، چاپ اول، بیروت: دار السرور، ۱۳۷۰ش.

- ۱۳- جمعی از پژوهشگران، گلشن ابرار، ج ۱، چاپ سوم، تهران: معروف، ۱۳۸۵ ش.
- ۱۴- جمعی از نویسندگان، امامت پژوهی (بررسی دیدگاههای امامیه، معتزله و اشاعره)، چاپ: اول، مشهد: دانشگاه علوم اسلامی رضوی، ۱۳۸۱ ش.
- ۱۵- حسکانی، عبید الله بن عبدالله، شواهد التنزیل لقواعد التفضیل، ج ۱، ترجمه احمد روحانی، قم: دارالهدی، چاپ اول، ۱۳۸۰ ش.
- ۱۶- حسکانی، عبید الله بن عبدالله، کتاب سیمای امام علی علیه السلام (ترجمه شواهد التنزیل)، یعقوب جعفری، ج ۱، چاپ اول، قم: اسوه، ۱۳۸۱ ش.
- ۱۷- حسینی تهرانی، سید محمد حسین، کتاب امام شناسی، ج ۲، چاپ سوم، مشهد: علامه طباطبائی، ۱۴۲۶ ق.
- ۱۸- حسینی تهرانی، سید محمد حسین، کتاب امام شناسی، ج ۵، چاپ سوم، مشهد: علامه طباطبائی، ۱۴۲۶ ق.
- ۱۹- حسینی تهرانی، سید محمد حسین، کتاب امام شناسی، ج ۷، چاپ سوم، مشهد: علامه طباطبائی، ۱۴۲۶ ق.
- ۲۰- خوانساری، محمد باقر، روضات الجنات فی احوال العلماء و السادات، ج ۲، قم، بی نا، ۱۹۸۶.
- ۲۱- خوانساری، محمد بن حسین آقا جمال، شرح آقا جمال خوانساری بر غرر الحکم و درر الکلم، مصحح: جلال الدین حسینی ارموی محدث، ج ۴، چاپ چهارم، تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۶۶ ش.
- ۲۲- دیلمی، حسن بن محمد، ارشاد القلوب، سید عبدالحسین رضائی، ج ۲، چاپ سوم، تهران: اسلامیه، ۱۳۷۷ ش.
- ۲۳- راغب اصفهانی، حسین بن محمد، المفردات فی غریب القرآن، ج ۲، چاپ اول، تهران: المکتبه المرتضویه لاحیاء، ۱۳۸۳ ش.
- ۲۴- شیخ مفید، آقا جمال خوانساری، کتاب مجالس در مناظرات، چاپ اول، قم: انتشارات مومنین، ۱۳۷۷ ش.

- ۲۵- صفدی، صلاح الدین، الوافی بالوفیات، ج ۶، چاپ دوم، بیروت: دار النشر فرانز شتاینر، ۱۴۰۱ق.
- ۲۶- طبرسی، امین الاسلام، کتاب زندگانی چهارده معصوم علیهم السلام، ترجمه عزیز الله عطاردی، چاپ اول، تهران: اسلامیه، ۱۳۹۰ش.
- ۲۷- طوسی، محمد بن محمد نصیر الدین، تلخیص المحصل، ج ۱، چاپ دوم، بیروت: دار الاضواء، ۱۴۰۵ق.
- ۲۸- عاملی، سید عبدالحسین شرف الدین، کتاب اجتهاد در مقابل نص، ترجمه علی دوانی، چاپ نهم، قم: دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۷۷ش.
- ۲۹- عاملی، حسن امین، دایره المعارف الاسلامیه الشیعہ، ج ۲، چاپ پنجم، بیروت: انتشارات دارالتعارف للمطبوعات، ۱۴۱۸ق (عربی).
- ۳۰- عطائی، محمد رضا، کتاب شرح حال و فضائل خاندان نبوت، چاپ اول، مشهد: آستان قدس، ۱۳۷۹ش.
- ۳۱- علامه بیاضی، علی بن محمد، الصراط المستقیم الی مستحقی التقدیم، ج ۱، چاپ اول، بی جا، انتشارات المکتبه المرتضویه، ۱۳۸۴ (عربی).
- ۳۲- علامه بیاضی، علی بن محمد، الصراط المستقیم الی مستحقی التقدیم، ج ۲، چاپ اول، بی جا، انتشارات المکتبه المرتضویه، ۱۳۸۴ (عربی).
- ۳۳- علامه بیاضی، علی بن محمد، الصراط المستقیم الی مستحقی التقدیم، ج ۳، چاپ اول، بی جا، انتشارات المکتبه المرتضویه، ۱۳۸۴ (عربی).
- ۳۴- علامه حلی، حسن بن یوسف، الباب الحادی عشر، چاپ اول، قم: مکتبه العلم، ۱۴۱۳ق.
- ۳۵- علامه حلی، حسن بن یوسف، الالفین، ترجمه وجدانی، چاپ دوم، قم: هجرت، ۱۴۰۹ق.
- ۳۶- علامه حلی، حسن بن یوسف، رجال العلم، به اهتمام محمد صادق بحر العلوم، نجف: حیدریه، ۱۹۶۱م.
- ۳۷- علامه حلی، حسن بن یوسف، کشف الیقین فی فضائل امیر المومنین (ع)، چاپ اول، تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۴۱۱ق (عربی).

۳۸- علامه حلی، حسن بن یوسف، نهج الحق و كشف الصدق، علیرضا کهنسال، چاپ اول، مشهد: عاشوراء، ۱۳۷۹ش.

۳۹- علامه حلی، حسن بن یوسف بن مطهر، کتاب آینه یقین (ترجمه كشف اليقين)، سید مجتبی علوی تراکمه ای، ج ۱، چاپ اول، قم: هجرت، ۱۳۷۴ش.

۴۰- عمید، حسن، فرهنگ فارسی، ج ۵، بی جا، وزارت فرهنگ اداره کل فرهنگ استان مرکز، ۱۳۳۹.

۴۱- کراجکی، محمد بن علی، گنجینه معارف شیعه امامیه (ترجمه کتاب کنزالفوائد و التعجب)، محمد باقر کمره ای، ج ۲، چاپ اول، تهران: چاپخانه فردوسی، بی تا.

۴۲- کلینی، محمد بن یعقوب، اصول الکافی، ترجمه محمد باقر کمره ای، ج ۲، چاپ سوم، ایران، قم: اسوه، ۱۳۷۵ش.

۴۳- کلینی، محمد بن یعقوب، اصول الکافی، ترجمه محمد باقر کمره ای، ج ۳، چاپ سوم، ایران، قم: اسوه، ۱۳۷۵ش.

۴۴- کلینی، محمد بن یعقوب، اصول الکافی، ترجمه محمد باقر کمره ای، ج ۶، چاپ سوم، ایران، قم: اسوه، ۱۳۷۵ش.

۴۵- کلینی، محمد بن یعقوب، کتاب الروضه من الکافی، مترجم سید هاشم رسولی محلاتی، مصحح علی اکبر غفاری، ج ۲، چاپ اول، تهران: انتشارات علمیه اسلامی، ۱۳۶۴ش.

۴۶- کلینی، محمد بن یعقوب، تحفه الاولیاء (ترجمه اصول کافی)، مترجم: محمد علی اردکانی، مصحح: محمد مرادی و عبدالهادی مسعودی، ج ۲، چاپ اول، قم: دارالحديث، ۱۳۸۸ش.

۴۷- مدرّس تبریزی، محمد علی، ریحانه الادب، ج ۱، چاپ پنجم، تهران: انتشارات خیام، ۱۳۹۱ش.

۴۸- مدرّس تبریزی، محمد علی، ریحانه الادب، ج ۴، چاپ سوم، تهران: کتابفروشی خیام، ۱۳۶۹ش.

۴۹- مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، بحار الانوار، ج ۱۰۴، چاپ اول، بی جا، انتشارات مؤسسه الوفاء، بی تا (عربی).

- ۵۰-مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، کتاب شیعه در پیشگاه قرآن و اهل بیت علیهم السلام (ترجمه جلد ۶۵ بحارالانوار)، علی تهرانی، ج ۱، چاپ اول، تهران: کتابخانه مسجد حضرت ولی عصر، ۱۳۹۷ش.
- ۵۱-مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، کتاب امام شناسی، چاپ ششم، قم: سرور، ۱۳۸۴ش.
- ۵۲-مجلسی، محمد تقی بن مقصود علی، لوامع صاحبقرانی مشهور به شرح فقیه، ج ۶، چاپ دوم، قم: موسسه اسماعیلیان، ۱۴۱۴ق.
- ۵۳-مسعودی، علی بن حسین، ترجمه اثبات الوصیه للامام علی بن ابی طالب، محمد جواد نجفی، چاپ دوم، تهران: انتشارات اسلامی، ۱۳۶۲ش.
- ۵۴- مفید، محمد بن محمد، الارشاد للمفید، ترجمه سید هاشم رسولی محلاتی، ج ۱، چاپ دوم، تهران: اسلامی، بی تا.
- ۵۵-مکارم شیرازی، ناصر، آیات و ولایت در قرآن، چاپ سوم، قم: انتشارات نسل جوان، ۱۳۸۶ش.
- ۵۶-میلانی، سید علی، شرح منهاج الکرامه فی معرفه الامامه علامه حلی، ج ۳، چاپ اول، قم: مرکز الحقائق الاسلامیه، ۱۳۸۶ش.
- ۵۷-هلالی، سلیم بن قیس، اسرار آل محمد علیهم السلام (ترجمه کتاب سلیم)، ج ۱، اسماعیل انصاری زنجانی خوئینی، چاپ اول، ایران، قم: نشر الهادی، ۱۴۱۶ق.
- ۵۸-هلالی، سلیم بن قیس، تاریخ سیاسی صدر اسلام (ترجمه کتاب سلیم)، محمودرضا افتخارزاده، ج ۱، چاپ اول، تهران: انتشارات رسالت قلم، ۱۳۷۷ش.